

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Mart 2021 • No: 156

İKTİDARIN VE SERMAYE SINIFININ SALDIRILARINA Emekçiler Boyun Eğmiyor Eğmeyecek!

İktidar, ne pahasına olursa olsun varlığını sürdürmek, toplumu istediği gibi şekillendirmek, devlet kaynakları üzerinde oturmaya devam etmek istiyor. Bu yüzden olağanüstü gündemler eşliğinde siyasal gerilimi ve kutuplaşmayı alabildiğine keskinleştirmeye, muhalefeti parçalamaya, bilinçleri felçleştirmeye, emekçilerin odağını kaydırmaya ve gerçek sorunların üzerini örtmeye çalışıyor.

Dünya mutluluk raporuna göre Türkiye, 104'üncü sıraya gerilemiş. Oysa daha 2019'da 79'uncu sıradaydı. Bu değişim ve gerileme, aslında toplumun üzerine çöken karabasanı büyük ölçüde yansıtıyor. Neredeyse her gün belirsizliğe uyandırdığımız koşullarda toplum nasıl mutlu olabilir? "Bizi seçmezseniz kaos olur" diyenler, ülkeyi sürükledikleri darboğazda tutmaya kararlılar. Sadece bir haftada estirilen fırtınaya bir bakalım: Demokrat bir insan hakları savunucusu olan Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun vekilliği, sırf iktidarın cezaevlerindeki uygulamalarını teşhir ettiği için düşürüldü. Aynı gün toplumun birçok kesiminden 6 milyon insanın oyunu almış HDP hakkında kapatma davası açıldı. Bunu, İstanbul Belediye Başkanının yetkisinde olan belediye şirketlerine müdür atama hakkının elinden alınması izledi. On yıllardır belediye denetimindeki Gezi Parkı bir vakfa aktarıldı. Derken, kadına yönelik şiddeti önlemeyi amaçlayan İstanbul Sözleşmesi bir gece yarısı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kaldırıldı. Aynı günün akşamında Merkez Bankası Başkanı ansızın görevden alındı. İktidarın neden bu adımları attığına geleceğiz ama önce bu politikanın sonuçlarına bakalım.

Toplumun tüm kesimlerini ilgilendiren ve derinden sarsan bu kararların, son derece keyfi şekilde alındığı bir ülkede istikrar olabilir mi? Zaten ekonominin krizde olduğu ve bir türlü toparlanamadığı koşullarda, ardı ardına gelen bu keyfi kararların yarattığı güvensizlikten dolayı uluslararası sermaye ülkeden çıkmaya, lira hızla dolar karşısında erimeye başladı. Borsa çakıldı ve bu yüzden kapatıldı. Peki sonuç? Bir anda cebimizdeki paranın değeri eridi ve daha da yoksullaştık. Yani olan yine emekçilere oldu. Biz işgücünden başka satacak bir şeyi olmayan işçileriz. Patronlar ve iktidar çevreleri gibi sermayesini dolarla istiflemiş olanlardan değiliz. Dolayısıyla tek adam rejiminin “dediğim dedik, çaldığım düdüğü” yönetim tarzı, hem demokratik hakların tümüyle gasp edilmesi bakımından, hem de ekonomideki yıkıcı sonuçları bakımından biz işçi ve emekçileri vurmaktadır.

Mesela Türkiye, dünyadaki en yüksek enflasyon sıralamasında 8'inci sıradadır. Üstelik yüzde 15 olan resmi enflasyona göre! TÜİK bilgisayarlarından çıkan yontulmuş enflasyonu değil de gerçek olanı (yüzde 30'un üzerinde) dikkate aldığımızda, yüksek enflasyon sıralamasında çoğunluğu oluşturan Afrika ülkelerini derhal geride bırakıp zirveye yerleşiyoruz. Yani tam bir ters açı söz konusudur. Enflasyon, işsizlik ve yoksulluk zirve yaparken, doğal olarak toplum üzerine karamsarlık bulutları çöküyor ve mutluluk sıralamasında yokuş aşağı yuvarlanıyoruz. Türkiye ekonomik, demokratik, insani gelişmişlik, eğitim, sağlık alanlarında hızla geriliyor. Gayri safi yurtiçi hasılanın 15 yıl önceki düzeyine gerilemesi, aradan geçen bunca yıla ve artan nüfusa rağmen ülkenin bir yıllık gelirinin bu denli düşmesi yoksullaşmamızın resmidir! Yıllarca Türkiye'yi küresel güç yapacaklarını söyleyenlerin ve Ay'a gidileceği müjdesi verenlerin ülkeyi getirdiği yer uçsuz bucaksız bir çöldür!

Ancak tepedekilerle aynı ülkede yaşamamıza rağmen aynı sınıfın mensupları değiliz ve aynı yaşamları da paylaşmıyoruz. Yoksulluk uçurumundan serbest düşüşte olan işçilerdir, emekçilerdir! Krize ve salgına rağmen tekelci sermaye ve iktidar çevreleri kâr rekorları kırıyor. Çünkü kriz ve salgında emekçileri zerrece umursamayan iktidar, derhal sermaye sınıfının imdadına koşmuştur. Uluslararası kurumların verilerine göre Türkiye salgın kapsamında 64 milyar dolar kaynak ayırmıştır. Fakat bu kaynağın neredeyse tamamı sermaye sınıfının kasasına akmıştır, akmaya da devam ediyor. İşsizlik fonundan devlet kaynaklarının yağmalanmasına ve doğanın açgözlüce talan edilmesine; uzayan iş saatlerine, kölece çalışma koşullarına ve derinleşen yoksulluğumuza bakarak durumu anlayabiliriz. İktidar “büyük ülke” dedikçe sermaye sınıfı palazlanıyor ve ürettiğimiz zenginlik daha fazla patronların kasasına akıyor. Yani bizim sefaletimiz onların ise serveti

artıyor. İşte kapitalist sömürü düzeninin tablosu!

İlk günden itibaren durmaksızın dile getirdiğimiz üzere, gerek dünyada gerekse Türkiye'de egemenler salgına değil emekçilere karşı savaş açmışlardır. Mesela iktidarın önünü açtığı ücretsiz izin ve Kod-29 rezaleti sermaye sınıfının elinde bir kamçıya dönüşmüştür. Kapitalistler, sendikalaşan ve hak gasplarına sesini yükselten işçileri cezalandırmak için ücretsiz izne gönderiyorlar. İşçinin iradesini bu yolla kıramadıklarında ise Kod-29 bildiriyle işten atıyorlar. İşçileri açlık ve sefalete mahkûm etmekle kalmıyor, bir de “ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı” davranmakla damgalıyorlar! Elbette amaç işçilerin psikolojisini çökertmek, kişiliklerini ezip iradelerini kırmak ve onların üzerinde moral üstünlük kurmaktır. İşçilerin birleşmesini, güçlenmesini, moral bulmasını ve kapitalistlerin karşısına yekvücut olarak dikilmesini asla istemiyorlar. Bu tam bir sınıf tutumu ve sınıf kinidir, bunu asla unutmamalı!

Ülkenin sürüklendiği devasa çölde işgücüne katılanların yüzde 30'u yani 10 milyon insan işsizdir. Gerçek işsizlik verilerini gizleyen TÜİK, mızrağın çuvala sığmamasından dolayı “atıl işgücü” diyerek gerçek durumu itiraf etmek zorunda kalmıştır. Nüfusun yüzde 90'ından fazlasının kentlerde yaşadığı Türkiye gibi bir ülkede, bu denli yüksek işsizlik toplumsal yıkım demektir. Gençlerin yüzde 28'i ne eğitim almakta ne de çalışmaktadır. Bu durumun umutsuzluğu, geleceksizliği ve depresyonu beslemesi nasıl mümkün olabilir? İşsizlik, yoksulluk, salgın, hak gaspları, iktidarın toplumu nefessiz bırakan baskı ve zorbalığı, kadına yönelik şiddetin ve cinayetlerin artması... Ancak her şey karşıtıyla var. Toplumda ve emekçi saflarda hoşnutsuzluk ve öfke birikiyor, çeşitli biçimlerde kendini dışa vuruyor. Topluma umut değil korku aşıl原因 ve her geçen gün inandırıcılığını yitiren iktidarın oy tabanındaki erozyon hızlanıyor.

İşte bu tablo, ülkenin neden her gün belirsizliğe uyanıldığını gözler önüne seriyor. Toplumu sürü yerine koyan ve istediği yöne sürebileceğini düşünen iktidarın aldığı kararların amacı ülkeyi selamete çıkartmak değildir. İktidar, ne pahasına olursa olsun varlığını sürdürmek, toplumu istediği gibi şekillendirmek, devlet kaynakları üzerinde oturmaya devam etmek istiyor. Bu yüzden olağanüstü gündemler eşliğinde siyasal gerilimi ve kutuplaşmayı alabildiğine keskinleştirmeye, muhalefeti parçalamaya, bilinçleri felçleştirmeye, emekçilerin odağını kaydırmaya ve gerçek sorunların üzerini örtmeye çalışıyor. Ve iktidarın zorlamaları, attığı adımlar ülkeyi daha fazla belirsiz bir sürece itiyor! Ancak emekçilerin büyük çoğunluğu gerçeği görüyorlar. Direnişte olan işçilerin, şiddete ve zorbalığa karşı mücadele eden kadınların, demokrasiden yana olan milyonların sesi daha fazla yükseliyor. Siyasi iktidar ne yaparsa yapsın emekçilere boyun eğdiremeyecek! ■

Niye Bu Yasalar Hep Fatmalara İşliyor?

“Ama bu yasalar nedense hep işçiye, emekçiye işliyor.

Zengine bir şey olmuyor. Biz arkadaşlarımızla sabah 08.00 akşam 22.30 çalışırken bu yasalar neredeydi? Haftanın 7 günü çalışırken bu yasalar neredeydi? Bayramlarda, özel günlerde resmi tatillerimiz elimizden alınırken bu yasalar neredeydi? Bir ayda 162 saat fazla mesai yaptırılırken neredeydi bu yasalar? Neden bu yasalar sadece bize işliyor? Kaldırma çıkıyoruz yasak, çadır kurmak yasak, ne yapsak yasak... Ben hakkımı nasıl arayacağım? Nerede arayacağım? Her şey sadece Fatmalara mı yasak?”

Sendikalaştığı için önce ücretsiz izne gönderilen sonra da Kod 29 bildirimle işten atılan ve haftalardır bu hukuksuzluğa karşı arkadaşlarıyla birlikte direnen Migros Depo işçisi Fatma Yiğit'in sözleri bunlar... Fatma var gücüyle “kral çıplak” diye bağıyor. Kapitalist sistemin ne menem bir sistem olduğunu, siyasi iktidarın sınıfsal meşrebini yalın sözlerle ortaya koyuyor. Çok gerilere gitmeye gerek yok. Sadece pandemi sürecinde yapılanlara bakmak bile Fatma'nın ne kadar haklı olduğunu görmek için yeterli. İşte bu yasa(k)ların sadece işçiye olduğunu gösteren birkaç örnek:

Hukuksuz bir şekilde ücretsiz izne çıkarılan ve işten atılan Systemair HSK, Baldur ve Özer Elektrik işçileri haklarını aramak için Ankara'ya yürümek istediklerinde valilik hemen pandemi bahanesiyle gösteri ve yürüyüş yasağı getirdi, yine de yürümek isteyen işçiler yasaya karşı geldikleri gerekçesiyle gözaltına alındı. Ama hiçbir devlet kurumu göstere göstere hukuksuzluk yapan patronlara yaptırım uygulamadı.

PTT'de çalışan taşeron işçiler sendikalaştıkları için işten atıldılar. Çalışmaya devam eden işçiler ise sendikadan istifa etmeye zorlandılar. Bu baskılar karşısında direniş başlatan işçiler seslerini duyurmak için Ankara PTT Genel Müdürlüğü önüne gittiler ancak orada toplanmalarının yasak olduğu söylenerek izin verilmedi. Ne hikmetse bugüne kadar hukuksuzluğunu devam ettiren PTT yönetimine, sendikalaştıkları için işçileri işten atmanın, sendikadan istifaya zorlamanın yasak olduğunu hiçbir merci söylemiş değil.

Yasaları çiğneyerek dağları delik deşik eden maden şirketlerine göz yumuluyor, hatta bizzat önleri açılıyor. Pandemide sokağa çıkma yasaklarını fırsat bilen şirketler yasaları çiğneyerek izinleri olmadığı halde faaliyetlerine devam ettiler, kimse bir şey demedi. Ama gelin görün ki Kaz dağlarını maden şirketlerine karşı savunmak için bölgeye giden herkese koronavirus yasakları gerekçesiyle 3 bin 150 lira para cezası kesildi.

Sendikalaştıkları için işten atılan Cargill işçileri direnişlerinin bininci (evet 1000) gününde Ankara'ya giderek Tarım ve Orman Bakanlığının önünde eylem yapmak istedi. Devletin kolluk güçleri sadece “yasak” demekle kalmadı, “devletin gücünü size gösteririz” diyerek işçileri tehdit etti. Cargill şirketine yasadışı tutumu nedeniyle devletin gücünü bırakalım göstermeyi kimse sözünü dahi etmedi! Hani yasalar karşısında herkes eşitti?

Fatma'nın haklı isyanını doğrulayacak binlerce örnek var. Biz yine Fatma'nın sorusuna geri dönelim: “Neden bu yasalar sadece işçiye işliyor?” Çünkü kapitalist SÖMÜRÜ sisteminde egemen sınıf patronlardır ve yasalar onlar için yapılır. Onlar isterlerse kendi yasalarını çiğneyebilirler, değiştirebilirler. İsterlerse işçilerin önüne yeni yasa(k)lar koyabilirler. Çünkü siyasi iktidar da gerçekte onların temsilcisidir ve sürekli onları kayırır. Doğrusu bu gerçek AKP iktidarı için çok daha fazla geçerlidir. AKP, “sermaye düzenine en iyi ben hizmet ederim” diyen bir partidir. “OHALi grevleri yasaklamak için” kullandığını açık açık söylemekten çekinmemektedir. Aslında taraflar çok nettir. Bir tarafta işçiler, emekçiler; diğer tarafta ise patronlar ve onların temsilcisi siyasi iktidar var. AKP iktidarı yasa ve yasakları sadece işçiye işleterek bir sınıf tutumu sergiliyor, sınıfsal meşrebini ortaya koyuyor. İşçiler de mücadele ederek sınıfsal bir tutum ortaya koyuyor. Karşı taraf şimdilik işçilerden daha güçlü görünüyor. Ama örgütlenen ve mücadeleye atılan işçinin gücünü kimse küçümsemesin. Bakın Fatma ne diyor: “Hayat şartları zaten başlı başına direniş... Ben onlar gibi kolay şartlarda büyümeydim. Ben elleri küçüklükten beri nasır tutmuş bir insanım. Gerekirse 66 gün değil 360 gün direnirim ama beni pes ettiremeyecekler.” ■

Kölelik Düzeninin
“Yeni Normali”

Uzaktan Çalışma

Covid-19 salgınının daha başında patronlar ve iktidar temsilcileri “artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak” ve “yeni normal” söylemini dillerine doladılar. Aradan geçen bir yıllık süre zarfında yapılan “hukuksal” düzenleme ve fiili saldırılarla bu söylemle neyi kastettiklerini ortaya koydular. İşçiler ücretsiz izin, kısa çalışma, uzaktan çalışma dayatması, sendikal baskılar, Kod 29 ile işten atma gibi saldırılarla yüz yüze kaldılar.

Covid-19 salgınını her anlamda fırsata çeviren patronlar, uzaktan çalıştırmanın verimliliğini bu süreçte bir kez daha test etmiş oldular. Ve gördüler ki, işçileri evden çalıştırmak hem daha az maliyetli hem de daha verimli! Böylece dünyada olduğu gibi Türkiye’de de uzaktan çalıştırılan işçi sayısı pandemi sürecinde arttı, şimdi de kalıcı hale getiriliyor. Koç Holding yaklaşık 100 bin çalışanından 35 bin ofis çalışanını bundan sonra tamamen evden çalıştıracığını duyurdu. Sabancı Holding beyaz ve gri yaka çalışanların yüzde 75’inin tamamen ya da karma modelle uzaktan çalışmaya devam edeceğini açıkladı.

Sabancı Topluluğu İnsan Kaynakları Grup Başkanının “uzaktan çalışma başta olmak üzere, çalışma hayatında yapılacak bazı değişikliklerin, şirketlere finansal olarak avantaj yarattığı bir gerçek” sözlerinden de anlaşılıyor ki patronların keyfi yerinde. Yol, yemek, internet, elektrik, ısınma vb. pek çok masraftan kurtulan patronlar, uzaktan çalışmada mesai saati, hafta tatili gibi haklar yokmuş gibi işçilerden her an, her saat iş istiyorlar. İşçiler ise işsiz kalma kaygısıyla, kısmen de pandemi korkusuyla patronların bu hukuksuz uygulamalarına ses çıkarmıyorlar. Uzaktan çalışma, işçilerin çalışma koşullarını ağırlaştırıcı ve ücretleri düşüren bir yöntemdir. Üstelik de işçileri sosyal yaşamdan kopartan, diğer işçilerle bir araya gelmekten, dolayısıyla örgütlenme olanaklarından uzaklaştıran bir çalışma biçimi olması bakımından sorunludur. İşçi sınıfına bir saldırı ve işçileri yalnızlaştırma projesidir.

Uzaktan çalıştırmanın yasadaki yeri nedir?

4857 Sayılı İş Kanununda uzaktan çalıştırma ile ilgili bir yasal düzenleme yoktu. 2016 yılında İş Kanununun 14. maddesi yeniden düzenlenerek uzaktan çalıştırılan işçilerin esaslı neden olmadıkça emsal işçiye göre farklı iş-

leme tabi tutulamayacağını, işverenin iş sağlığı ve güvenliğinden sorumlu olduğunu belirten uzaktan çalıştırma ile ilgili hükümler eklendi. Ancak uzaktan çalıştırmanın şartlarına ilişkin detaylar Çalışma Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmeliğe havale edildi. Ne var ki Bakanlık ancak 5 yıl sonra bir yönetmelik çıkarabilirdi. 10 Martta Resmi Gazetede yayımlanan yönetmeliğe bakıldığında ise patronların bugüne kadarki rahat tutumlarından vazgeçmelerini gerektirecek bir düzenleme yapılmadığı görülüyor. Peki, Uzaktan Çalışma Yönetmeliği ne diyor?

Yönetmelik işçileri patronların insafına terk ediyor

16 maddeden oluşan yönetmelikte yer alan ve uzaktan çalışan işçiler için önemli olan bazı maddeler şöyle:

Madde 7: Uzaktan çalışanın mal ve hizmet üretimi için gerekli malzeme ve iş araçlarının iş sözleşmesinde aksi kararlaştırılmamışsa işveren tarafından sağlanması esastır.

Madde 8: İşin yerine getirilmesinden kaynaklanan mal veya hizmet üretimiyle doğrudan ilgili zorunlu giderlerin tespit edilmesine ve karşılanmasına ilişkin hususlar iş sözleşmesinde belirtilir.

Madde 14: İş ilişkisi doğrudan uzaktan çalışma sözleşmesi ile kurulabilir veya hâlihazırda işyerinde çalışan işçinin iş sözleşmesi, işçinin ve işverenin anlaşması halinde, uzaktan çalışma sözleşmesine dönüştürülebilir (...) Uzaktan çalıştırmanın mevzuatta belirtilen zorlayıcı nedenlerle işyerinin tamamında veya bir bölümünde uygulanacak olması halinde uzaktan çalışmaya geçiş için işçinin talebi veya onayı aranmaz.

Görüldüğü gibi çıkarılan yönetmelik işçiyi korumak bir yana savunmasız bırakmaktadır. Sanki ortada eşit taraflar varmış gibi bütün hususlar işçiyle işveren arasında yapılacak iş sözleşmesine bırakılarak ya da “aksi kararlaştırılmamışsa” ibaresi eklenerek işçilerin aleyhine oluşacak durumlara kapı açılmıştır. Siyasi iktidar da pekâlâ bilmektedir ki işçilerin örgütsüz olduğu koşullarda güçlü olan taraf işverendir. Bu durumda taraflarca yapılacak iş sözleşmesinde belirleyici taraf işçi değil sömürücü patron olacaktır. Siyasi iktidar bir kez daha patronların yüzünü güldürürken işçileri daha da büyüyecek sorunlar ve artacak hak kayıplarıyla baş başa bırakmıştır. ■

Kimin Hikâyesi, Kimin Hayali, Kimin Başarısı?

Kapitalistler sadece çeşit çeşit mallar, ürünler satmaz, olağanüstü başarı hikâyeleri de satarlar. Amazon, Microsoft, Disney, Apple, Tesla... Ya da yerli hikâyeler? Sabancı, Zorlu Holding veya Acun Medya... İmkânsızlıklardan doğan bu başarı hikâyelerinde her türlü sıkıntıya katlanıp dişini sıkan, sıfırdan başlayıp zengin olan “kahramanlar” vardır. Milyonların içinden sıyrılp zirveye oturan bu “sıra dışı” insanların hikâyeleri en çok da yoksul gençlerin hayallerini süsler. Tam manasıyla “kapitalist yayıncılık” anlayışıyla basılıp yayılan bu hikâyelerin büyümesine kapılanlar, gün sonunda tuzak bir soru sorarlar kendilerine: “Neden ben de olmayayım?”

Kimisi gençlik yıllarında limon satarak zenginleşmiş, kimisi ise onca güçlüğün içerisinde evinin garajında kurmuştur şirketini... Nike’ın kurucularından Phil Knight’in mesela, evinin garajı bile yoktur. Ayakkabılarını satacak mağaza bile bulamayan zamanın azimli genç girişimcisinin, arabasının bagajını depo olarak kullandığı ve bugünlere öyle geldiği söylenir. Tesla’nın sahibi Elon Musk’ın ise 18 yaşında bir kereste fabrikasında çalıştığı söylenir. İnsan bunları okuyunca ister istemez aklına şu masal geliyor: “Kızgın güneş altında üç çift at bir arabayı dik bir yokuştan çıkarmaya çalışır. Ve bir karasinek gelip atlara musallat olur. Sinek, atların birinden ötekine koşar ve başları etrafında vızıldayarak aklınca onları gayrete getirir. Atlar güç bela yokuşu çıkınca da şöyle der: «Çok şükür, sıkıntı çektik ama arabayı da tepeye çıkardık!»”

Kulağımıza çalınan “başarı” hikâyelerinin hepsi de bireyseldir, kimse de sormaz “neden tüm toplumu ilgilendiren hikâyeler anlatılmıyor?” diye. Bireysel hikâyeler çeşitli araçlarla yayılır ve dinleyicilerin yani biz işçi ve emekçilerin hayal dünyasında tamamlanır. Kendi hayal kurma mekânlarımızda; yani fabrikada tezgâh başında, derste oturduğumuz sıralarda, dirseklerimizi çürüttüğümüz ofislerin masalarında, kutu kutu dizilen apartman dairelerinde... “Gerçekten istediğiniz işi mi yapıyorsunuz? Risk alın başaracaksınız!” başlığı altında anlatılan bu hikâyeleri dinlediğimizde, hayatımızın gerçekten bu hikâyelerdeki gibi değişebileceğini düşünürüz.

Bu anlatılar hatırımıza geldiğinde, yaşadığımız sefalet düzenini ve yarattığı yakıcı sorunları bir an olsun unutup gerçeklerden uzaklaşırız. Zaten bu yüzden anlatılırlar ya!

O büyülü anda köşeyi dönmeyip de tutunamayanların, dikiş tutturamayıp kepenk kapatanların, ekonomik krizde iflas eden küçük işletmelerin, borç yükü altında ezilip intihar edenlerin hikâyesi hafızalarımızdan silinir. Yaşadığımız katmerli sorunlar silikleşir. Üniversitenin kariyer günlerinde konuşan sektör devlerinin CEO’larını dinlediğimizde özgüvenimiz güçlenir, “neden ben olmayayım?” sorusu kafamızın içinde dolanıverir. Öyle ya, “onlar da bizim geçtiğimiz sıralardan geçtiler. Neyimiz eksik? Tek ihtiyacımız girişimci ruhumuzu açığa çıkarıp kariyer planımızı yapmak!”

Elbette hayal kurmak insanlar içindir. Umut edip mücadeleye etmenin bir adım öncesidir. İçinde bulunduğu anı değiştirme arzusu, daha iyi bir yaşamın mümkün olacağı inancı hayal kurmadan yeşerebilir mi? Yaşadığımız onca zorluğa göğüs germe azmini nasıl bulabilirdik hayal gücümüz olmadan? Hayallerimiz yaşamın akışına yön verir. Kimi zaman nefes alacağımız bir durak, kimi zaman kasvetli dünyanın sorunlarından gerçek bir kurtuluş yolu olur. Yanlış olan hayal kurmak değildir; yanlış hayallerin peşine takılmaktır. Bireyci hayallere inanırken, toplumsal kurtuluş hayallerine inanmamaktır!

İşçi sınıfını sefalet içinde yaşatmaya yeminli kapitalizm, bizlere ulaşılması imkânsız kurtuluş hayalleri kurdurtur. Gerçekleşmesi mümkün olmayan hayallerin peşine takıp bizleri kendi hikâyemizden uzaklaştırır. Bu hikâyelerde “kurtuluş” ancak, yukarıdakilerin paçasından çekerek, alttakinin üzerine basarak mümkündür. Başkalarını ezeerek tepeye çıkma alçaklığını asıl kurtuluş diye sunan bu düzen; tezgâh başında, sırada, masada aynı hayali kuramların birlikte hayal kurup birlikte kurtulmasını istemez. Bu düzende bir işçinin ömrü boyunca çalışsa sahip olmayacağı zenginlikleri sömürü ve gaspla elde edenlerin, kanımızı emerek semirenlerin yükselişi başarı hikâyesi olarak anlatılır.

Bizim de bir hayalimiz var. Sonu hepimiz için, tüm insanlık için bir başarıyla taçlanacak, inanıyoruz. İnsanlığın en kadim düşünün bugünkü yolcularıyız biz. Bizden önce de ezilen insanlar sömürsüz bir dünyanın mümkün olduğuna inandılar, bu uğurda mücadele ettiler, insanlığa yol aldirdılar. Artık sömürsüz bir dünya kurmanın koşullarına sahibiz. Şimdi sıra bizde! ■

Güçlenmenin ve Kazanmanın Formülü:

Sınıf Dayanışması

Pandemi süreciyle birlikte işçi ve emekçilerin sorunları dağ gibi birikti. Kötü çalışma koşullarına karşı ses çıkartan, haksızlığa karşı duran işçiler ücretsiz izin veya Kod-29 saldırıları ile karşılaşılıyor. Mızrak artık çuvalı deldi geçti: TÜİK'in açıkladığı resmi rakamlara göre her üç işçiden birisi işsiz! Derinleşen yoksulluk, azgınlaşan sömürü koşulları, haksızlık ve zulüm...

Tüm bu sorunlar toplumun bağrında hoşnutsuzluk ve

tepkinin mayalanmasına da yol açıyor. İşçi ve emekçilerin çözüm arayışı güçleniyor, hayatın her alanı birer mücadele sahnesine dönüşüyor. Buna son zamanlarda artan işçi mücadelelerine bakarak tanık olmak mümkün. Çorlu'dan Karaman'a, Gebze'den Antep'e, İstanbul'dan Çorum'a işçiler boyun eğmiyor, mücadele ediyorlar. Türkiye'nin dört bir yanında benzer sorunlara karşı mücadele eden işçiler, sınıf dayanışmasıyla güçleniyorlar.

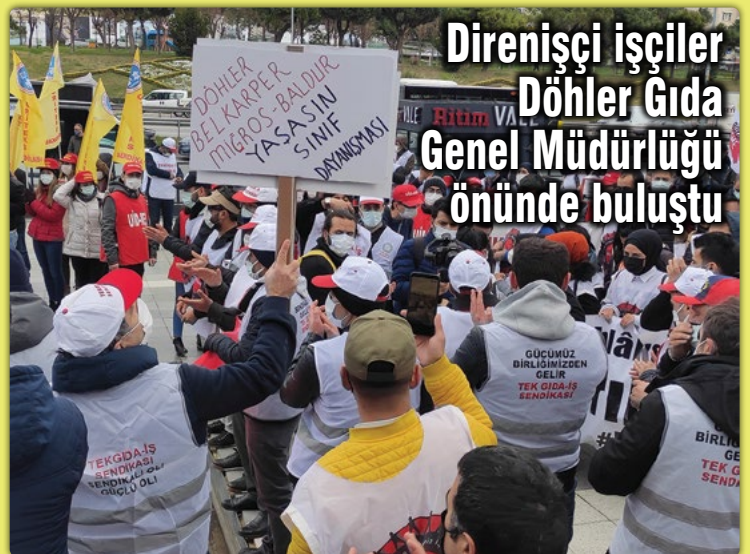

Geçtiğimiz günlerde Kocaeli/Gebze bölgesindeki DİSK, Türk-İş, Hak-İş ve KESK'e bağlı sendikaların oluşturduğu Gebze Sendikalar Birliği, dayanışma ziyaretleri gerçekleştirdi. Aylardır haklı mücadelelerini sürdüren Baldur Süspansiyon ve Migros Depo işçileri, bu ziyaretlerle moral buldu. Çeşitli sektörlerden işçi temsilcileri, mücadele alanlarında deneyimlerini paylaştı. İşçi sınıfının haklarına yönelik saldırılar ve bu saldırılara karşı işçilerin birliğinin sağlanması üzerine sohbetler edildi. Sınıf dayanışmasının bu güzel örneği sayesinde daha da güçlü hissettiklerini söyle-

yen Migros Depo ve Baldur Süspansiyon işçileri, haklı mücadelelerini kazanana kadar sürdüreceklerini belirtiyorlar.

Hatırlatmakta fayda var. Gebze Sendikalar Birliği'nin sadece eylemleri değil, kuruluşu da sınıf tarihimizde dayanışmanın önemini hatırlatan önemli bir sayfadır. 1989 Bahar Eylemleri döneminde kurulan Gebze Sendikalar Birliği, o dönemden bu yana varlığını sürdüren tek yerel sendikal birliktir. Bir emek kenti olan Gebze'de; işçilerin ortaklaşmasının, kenetlenmesinin ve omuz omuza mücadele etmesinin önemli bir aracıdır.

Son günlerde ortaya konan bir diğer anlamlı dayanışma eylemi de İstanbul'da Alman gıda devi Döhler'in Genel Merkezi önünde gerçekleşti. Bu eylemle birlikte sadece sendika düşmanı Döhler protesto edilmekle kalmadı, aynı sorunlara karşı mücadele eden direnişçi işçiler de Tekgıda-İş'in çağrısıyla buluşmuş oldu. Ülkenin dört bir yanında sendikal haklarına sahip çıkan, Kod-29 ve ücretsiz izin saldırılarına karşı mücadele eden direnişçi işçiler oradaydı. Karaman'dan Döhler, Çorlu'dan Bel Karper, Bursa'dan Cargill, İstanbul'dan Sinbo, Kocaeli'den CPS Otomotiv ve Migros Depo direnişçileri omuz omuza verdiler. Sözlerini birlikte söylediler, güçlerine güç kattılar. Grev ve direnişlerde, hak mücadelelerinde işçileri yalnız bırakmayan mücadele örgütümüz ÜİD-DER de eyleme destek verdi.

Direnişçi işçiler Döhler Gıda Genel Müdürlüğü önünde buluştu

Tarihsel örnekleri izle!

İşçi sınıfı tarih boyunca, sınıf dayanışması içinde paylaşmanın, yardımlaşmanın, ortak mücadele etmenin en güzel örneklerini ortaya koymuştur. Hatırlayalım, 1963 yılında o zamana kadar yasak olan grev hakkı, Kavel işçilerinin mücadelesiyle yasal bir hak haline gelmişti. Kemal Türkler başkanlığındaki Maden-İş üyesi Kavel işçileri, fabrikanın bulunduğu İstinye'deki emekçi halkın ve civar fabrikalardan işçilerin desteğiyle kazandı, taleplerini kabul ettirdi ama daha kazanması gereken bir sınıf vardı; işçi sınıfı! Onlar bunu böyle biliyor, ona göre hareket ediyorlardı.

Sınıf dayanışmasının hayli anlamlı örneklerini de ortaya koydu Kavel işçileri... Mesela 1964'te açtıkları yoldan yürüyerek greve çıkan Petrol-İş üyesi Berec işçilerine bir hediye verdiler; grev çadırlarını! Çoğunluğunu kadınların oluşturduğu Berec işçileri de bu çadırı bir emanet bellediler. İşçi sınıfının dik duruşunu bu çadırın altında temsil ettiler. Yaşadığımız topraklarda kadın işçiler ilk kez bu çadırın önünde grev önlükleri giydi ve nöbet tuttu. Kavel

grevcilerinin izini süren, onlarla sadece aynı mücadeleyi değil aynı çadırı da paylaşan 1100 Berec işçisi zaferlerini işte böyle kazandı.

Dayanışmanın en önemli örneklerinden biri de, 12 Eylül 1980 faşist darbesiyle kurulan rejimin karanlığının toplum üzerine çöktüğü dönemde yaşandı. "Bu yasalarla grev yapılamaz" diyenlere üç binin üzerinde Netaş işçisi, grevin hasıyla cevap verdi. 1986'daki Netaş Grevi, sadece "yasakları yırtan grev" olarak tarihe geçmedi, sınıf dayanışmasının ne denli önemli olduğunu yalnızlığa ve örgütsüzlüğe itilen topluma bir kez daha hatırlattı.

Sadece fabrika özelinde veya ulusal çapta değil, uluslararası alanda da dayanışma ağları ören Netaş işçileri; maddi ve manevi desteklerle grevlerini sürdürdüler. Grevleri bittiğinde de onlar için mücadele bitmemişti, dayanışma sırası kendilerine gelmişti. Aynı dönemde mücadele yürüten grevci Derby işçilerine, zamanın parasıyla bir milyon lira nakit ve bir kamyon dolusu gıda ve ihtiyaç maddesini dayanışma olarak sundular.

Sınıf dayanışması güçlendirir!

Sınıfımızın ortaya koyduğu sayısız deneyimde insanlığın en güzel hasletlerinin; dayanışmanın, yardımlaşmanın, zulme karşı omuz omuza vermenin izleri vardır. Hakları için kimi zaman ayları kimi zaman ise yılları deviren mücadeleler yürüten işçiler, güçlerini haklılıklarından, örgütlülüklerinden ve elbette sınıf dayanışmasından alırlar. İşçiler patronlar karşısında yalnızlıktan ve güçsüzlükten ancak bu şekilde, yani sınıf dayanışmasıyla kurtulabilir. Kuşkusuz başarmanın yolu da buradan geçer.

Hayat bizler açısından yokuş aşağı, son sürat! Gün geçtikçe işçiler, emekçiler olarak daha zorlu koşullardan geçiyoruz. Bir dal parçası yahut bir yaprak fırtına kar-

şısında tutunabilir mi? Tek başımıza da bu sorunların üstesinden gelemez, ayakta kalamayız. Oysa dayanışsak, bir ağacın kökleri gibi sıkı sıkıya yaşama tutunmuş oluruz. Bu süreç bizlere; bir arada olmanın, paylaşmanın, dayanışmanın, örgütlü olmanın ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. Mevcut direnişlerle dayanışmayı büyütme, işyerlerimizden mahallelere kadar dayanışma ağları örme, mücadele içinde ortaklaşabilmek hayati önem taşıyor. Bunun için atılacak en küçük adım dahi kıymetlidir. Çünkü sınıfımız tarihinin bugüne ilham veren büyük başarıları için her zaman önce küçük adımlar atılmıştır. ■

Almanya

Demokratik Hakların Yok Edilmesine Karşı Emekçiler Sokakta

İngiltere

İtalya

İngiltereli emekçiler şiddete karşı ayakta!

İngiltere'de 3 Martta kaybolan Sarah Everard'ın cansız bedeni 10 Martta, ormanlık alanda bulundu. Everard'ın bir polis tarafından kaçırılıp katledildiği ortaya çıktı. Everard'ın vahşice katledilmesi İngiltere'deki emekçileri sokaklara döktü. Başkent Londra başta olmak üzere pek çok kentte günler süren eylemler düzenlendi.

Öfkeli emekçiler kadına yönelik şiddete dur demek için bir araya geldiklerinde, egemenler bu haklı tepkiye yine şiddetle karşılık verdi. Polis protestocu kadınlara saldırarak onlarca kişiyi yaraladı, gözaltına aldı. Bu saldırı İngiltereli emekçilerin öfkelerini daha da arttırdı. Gösterilerine katılım arttı. Hem kadına yönelik şiddete hem de polis şiddetine tepki giderek büyürken, sağcı hükümet bir de polisin yetkilerini genişleten "Polis, Suç, Ceza ve Mahkemeler Yasa Tasarısı" nı Avam Kamarasından geçirdi. 16 Mart'ta Parlamento Meydanında toplanan emekçiler, polisin yetkilerini genişleten yasa tasarısına karşı tepkilerini dile getirdiler ve yasanın geri çekilmesini istediler. "Susmayacağız!" diye haykırdılar.

Koronavirüs nedeniyle gösterilerin bitirilmesi gerektiğini söyleyen hükümet, kadınların katledilmesine göz yumuyor, şiddeti körüklüyor. Polisin yetkilerini arttıracak yasalar çıkarıyor. Kadınlar, "polis bizi şiddetten korumuyor, bize şiddet uyguluyor, şiddetin nedeni oluyor. Bu nedenle polisin yetkilerini arttırmak kadına yönelik şiddeti arttırmak demektir" diyorlar. Kadına yönelik şiddete ve polis şiddetine karşı mücadele çağrısı yapıyorlar.

Almanya'da metal işçilerinden uyarı eylemleri

Almanya'da IG Metall sendikasına üye metal işçileri, metal patronlarının örgütü Gesamtmetall ile toplu iş sözleşmesi görüşmelerinden sonuç alınmaması üzerine 1 Mart'tan bu yana uyarı grevleri, eylemler yapıyorlar. Son olarak 23 Mart'ta iş durduran işçiler, 500 araçlık bir konvoy oluşturarak kornalarla ve sendika bayraklarıyla Olimpik Stadyum'a doğru yol aldılar. Burada yapılan konuşmalarla işçiler ağgözlü patronlara öfkelerini ve taleplerini dile getirdiler.

Metal işçilerinin en temel talepleri; kazanılmış haklarını korumak, ücret zammı ve mevcut haftalık çalışma süresinin 35 saatten 28 saate indirilmesi. Patronlarsa bu ücret zammının kabul edilemez olduğunu söylüyor ve çalışma sürelerinin kendi lehlerine esnetilmesini istiyorlar. Metal işçileri bu saldırılara geçit vermeyeceklerini dile getiriyor ve eylemlerine kararlılıkla devam ediyorlar.

Myanmar'da darbeye karşı mücadele devam ediyor

Güneydoğu Asya ülkesi olan Myanmar'da 1 Şubat'ta gerçekleşen askeri darbeye karşı emekçilerin eylemleri devam ediyor. Ülkenin dört bir yanında sivil itaatsizlik eylemleri, grevler, protesto gösterileri gerçekleştiriliyor.

Myanmar Demiryolu Çalışanları Sendikasına üye işçiler, darbeyi protesto etmek için Mart ayı başında greve çıktılar. Polis grevci demiryolu işçilerinin evlerine baskın yaptı. 10 Mart'ta evleri basılan işçiler gözaltına alındılar.

Protesto gösterilerine ve grevlere katıldığı için yaklaşık 1500 kişi tutuklandı. İşçiler kovulmakla tehdit edildi. Bugüne kadar protestolarda 260'ın üzerinde insan öldürüldü. Fakat Myanmarlı emekçiler asker ve polisin vahşice saldırılarına rağmen “korkmuyoruz, darbelerini püskürteceğiz!” diyorlar. Son olarak 23 Mart'ta ülkenin en büyük ikinci kenti olan Mandalay'da 7 yaşındaki bir kız çocuğu darbelerin kurşunlarıyla can verdi. Evleri basıldığı için babasının kucağına doğru koşarken vurulan küçük kızın ölmesi öfkeyi daha da arttırdı. Eylem çağrılarını yükselten emekçiler, “evde olmak güvende olmak anlamına gelmiyor, meydanlara çıkalım” dediler. Her ne pahasına olursa olsun darbelerini devirmek, demokrasi ve özgürlük için mücadele etmek zorunda olduklarını vurguladılar. Myanmar halkı, başka ülkelerin halklarına ve emekçilerine destek çağrısında bulunuyor.

Nijerya'da işçiler asgari ücret tasarısına karşı mücadelede

Nijerya Temsilciler Meclisinde Mart ayı başından bu yana görüşülen asgari ücret yasa tasarısına karşı işçilerin mücadelesi devam ediyor. 36 eyaletten oluşan Nijerya'da asgari ücret ulusal düzeyde belirleniyor ve tüm eyaletlerde belirlenen bu asgari ücret uygulanıyor. Ancak görüşülen yasa tasarısıyla ulusal asgari ücret yerine her eyaletin kendi asgari ücretini belirlemesinin önü açılıyor. Nijeryalı egemenler sözleşme masasında işçilerin elini zayıflatmak, asgari ücret için ülke çapında mücadele edilmesinin önüne geçmek istiyorlar. Asgari ücret, “bazı eyaletlerin düşük

bütçesi” bahanesiyle daha da düşürülmek isteniyor.

Yasa tasarısının hayata geçmemesi gerektiğini söyleyen işçiler, 10 Mart'ta başkent Abuja'da bir protesto gösterisi düzenlediler. Nijerya Emek Kongresi NLC'ye ve Sendikalar Kongresi TUC'a üye işçiler, Unity Fountain (Birlik Kaynağı) Meydanında toplanarak parlamento binasına yürüdüler. Nijeryalı emekçiler dünyanın en düşük asgari ücretlerinden birini alırken milletvekilleri ise dünya genelinde rekor bir bütçeye sahip. Hükümetin yasa tasarısında ısrar etmesi üzerine işçiler uyarı grevlerine ve protesto gösterilerine devam ettiler. İşçiler yasa tasarısı geri çekilmezse genel greve gideceklerini dile getiriyorlar.

İtalya'da Amazon işçilerinden bir günlük grev

Koronavirüs sürecinde astronomik kârlar elde eden ABD'li e-ticaret şirketi Amazon'a bağlı çalışan İtalyan işçiler, çalışma koşullarının iyileştirilmesi talebiyle 22 Mart'ta 24 saatlik grev düzenledi. Yaklaşık 40 bin kişinin katıldığı grev sırasında işçiler, farklı işkollarından sendikalara ve halka grevlerine destek olmaları ve Amazon'dan alışveriş yapmamaları çağrısında bulundular. Amazon'un sahibi Jeff Bezos dünyanın en zenginleri listesinde zirvelerde dolaşırken ve yalnızca koronavirüs sürecinde servetine 70 milyar dolar (yanlış okumadınız) eklerken, şirket işçilerin taleplerinin karşılanmamasının nedeni olarak “pandeminin yarattığı olumsuz koşullar”ı gösteriyor. Amazon işçileri çalışma koşullarını iyileştirme mücadelesinde kararlı olduklarını dile getiriyorlar. ■

Myanmar

Nijerya

Fakirin Ay'la İmtihanı

■ İstanbul'dan bir taşıma işçisi

Müjde üstüne müjde! Son zamanlarda en çok duyduğum cümle desem yeridir. “Müjde doğalgaz bulduk!”, “Müjde Ay'a çıkıyoruz!”, “Emekliye müjde!”, “Es-nafa müjde!”, “Çiftçiye müjde!”, “İşçiye müjde!”, “Dar gelirliye müjde!”, “Öğrenciye müjde!”, “Bağ-kur'lulara müjde!”, “Hayvanseverlere müjde!”, “Çocuklara müjde!”, “Ev kadınlarına müjde!”, “Atama bekleyen öğretmenlere müjde!”, “Sağlık çalışanlarına müjde!”... Hayatımız bu müjdelerle o kadar rahatladı ki değil ayın sonunu, ortasını göremez olduk artık! Şimdi de Ay'a çıkıyoruz diyorlar. Baktılar ki ayın sonu bu müjdelerle gelmiyor o zaman biz de Ay'a çıkarız diye düşündüler herhalde.

Onlar Ay'a çıkadursunlar, biz işçi ve emekçilerin ayın sonunu getirme mücadelesi her geçen gün zorlaşıyor. Elimize geçen kuru bir asgari ücret. O da çalışıyorsak, işsiz değilsek eğer. En düşük kira zaten maaşın yarısı. Gitti mi sana ayın yarısı. Geriye kaldı 29 gün ve elinde kalan asgari ücretin yarısı. Doğalgaz, elektrik, su, etti mi sana elinde kalanın yarısı. Ayın kalan 28 gününde geriye kalan ile yer misin, içer misin, gezer misin, üstüne başına bir şeyler mi alırsın, o da sana kalmış. Bu durumda ayın sonunu nasıl getireceksin? Ama yine de bizler ayın sonunu getirebilmek için çabalar dururuz. Öyle ya, maaşlarımız yerinde saysa da günler geçiyor ay oluyor, aylar geçiyor yıl oluyor. Bu döngüye bizler de ayak uydurmak zorundayız. Peki, bu maaşlar ile bunu nasıl yapabiliriz? Yapabilir miyiz?

Ayın sonunu getirebilmek için onların da bize önerdiği kemer sıkma yöntemine başvuruyoruz. Doğalgazı bu ay az kullanıp elektrik kullanımında da biraz tasarruf yaptık mı bu ayın sonunu getirebiliriz belki diyorsun, bir

de bakıyorsun doğalgaz ve elektriğe zam. Hoppala! Yahu nereden çıktı şimdi bu zam? Tam da ayın sonunu getirecekken. Daha az kullanıyor fakat daha çok ödüyorsun. Yok, bu böyle olmaz. En iyisi faturaları kredi kartından ödeyip mutfak masraflarından biraz kısıtlım. Markete pazara gidiyorsun her şey ateş pahası. Ne kadar kısarsan kıs, elindeki para en kısılmış haline bile yetmiyor. E, diğer aya kredi kartına para yatırman da lazım. Borç alsan da fark eden bir şey yok. Bu ay kirayı ödemezsen diğer aya iki aylık birikecek ve bu da bir aylık maaşın demek. Hadi faturaları bu ay da kredi kartıyla ödeyelim. E, ay sonuna kadar ne yiyip ne içeceğiz? Hadi onu da kredi kartından alalım desek. Önümüzdeki ay ne yapacağız? Ondan sonra da ev sahibi bizi gördüğünde “Ahmet, iki aylık kiran birikti. Şunu öde artık. Vallahi ben de zor durumdayım”. “Tahir abi bu ay çok sıkıştım. Kızın okulu, oğlanın üstü başı derken biraz zorlandım. Ama merak etme önümüzdeki ay hepsini öderim abi. Görüşürüz, kal sağlıcakla. Daha çocuklara üst baş alamadık.”

Bu durumda ayın sonu geliyor mu? Takvim olarak evet. Peki, biz ayın sonunu getirebiliyor muyuz? Hayır. Bizler bıraktık ayın sonunu getirmeyi bir ayın sonuna bile diğer aydan borç almadan çıkamıyoruz. Önümüzdeki her aya borçlu ve daha yoksul giriyoruz. Hatta çocuklarımızın yıllarından borç alıyoruz. Peki, ne diyor hükümetimiz? “Ay'a çıkıyoruz.” Bununla gurur duyun, övünün, diyorlar. Niye övünelim? Onlar Ay'a çıkınca biz ay sonunu borçlanmadan, yaşamımızdan kısmadan getirebilecek miyiz? Değil Ay'a bütün gezegenlere de çıksalar bizlerin yoksulluğu bitmeyecek. İşçiler olarak artık bu müjdeli yalanlara karnımız tok. Yaşadığımız yoksulluk onlar Ay'a çıkınca değil, biz işçiler olarak bir araya geldiğimizde ve mücadele ettiğimizde bitecektir. ■

Covid-19 Sürecinde Liman İşçilerinin Sorunları da Büyüdü

■ Mersin'den bir eğitim işçisi

Covid-19 pandemisi tüm dünyada etkisini göstermeye devam ederken bu durumdan en fazla etkilenen kesim kaçınılmaz olarak emekçiler oluyor. Pandemiye fırsata çeviren patronlar sınıfının en zenginleri servetlerini katlarken, emekçiler hastalıkla ve hastalık bahane edilerek karşı karşıya bırakıldıkları saldırılarla boğuşuyor. Her kesimden emekçiler bu durumdan mustarıpler ve sorunlar biriktikçe birikiyor.

Geçtiğimiz günlerde liman işçileriyle yaptığımız bir sohbet vesilesiyle onların pandemi sürecinde yaşadığı sıkıntılar hakkında da bilgilenme imkânımız oldu. Pandemi öncesinde de ağır iş koşullarında çalışan liman işçileri pek çok işyerinde yaşandığı gibi daha da ağırlaşan çalışma koşullarına maruz kalmış durumdadır. Mesela, Covid-19'dan hastalananlar ve kronik rahatsızlığı olanlar işe gelemediğinde onların yaptığı işler için işçi alınmadığından geride kalanların iş yükü, mesai saatleri ciddi biçimde artmış. Artan iş saatlerinin yarattığı fiziksel tahribat da haliyle işçileri hastalık karşısında daha zayıf bir durumda bırakmış. Aylık 85 saatlik fazla mesai süresinin fazla fazla aşılması söz konusu. Ancak işveren ek maliyetleri yüklenmeden süreci geçirme düşüncesinde, işçiler de bu koşullarda işlerini kaybetmeme kaygısında ve ücretlerini biraz daha yükseltme ihtiyacında oldukları için bu konuda bir adım atılmıyor.

Pandemi koşullarının yarattığı tehdit altında uzun saatler boyunca çalıştırılmalarına ve bu dönem boyunca işyerleri kazançlarını katlamasına rağmen işçilere ek

ödemeler yapılması işverenin gündemine hiç girmemiş. Sendikali işçilerin bastırması sonucu ancak cüzi miktarda bir ödemenin bir kerelik yapılması mümkün olmuş.

Limanda, virüsün yayılmasını önleme adına işçilerin kişisel önlemlerini alması için yoğun baskı ve tehditler uygulanırken işin yürümesini zorlaştırabilecek nitelikteki önlemler ise söz konusu bile edilmemektedir. İşçiler gün boyu yakın mesafelerde bulunurken, birinin çalıştığı araçta diğeri geçerken düşünülmeleyen tedbirler, işçilere sudan gerekçelerle tutanak tutulurken birden önemli hale gelebilmektedir. Kimi kurallara uymayan işçilere örneğin maske takmayana yüksek para cezaları verilirken liman içi servislerde işçilerin kalabalık biçimde taşınmasını kimse umursamamaktadır. Neticede bu süreçte limanda çalışan 1500'den fazla işçiden en az 500'ü Covid-19'a yakalanmış, 5 kişi de bu hastalığa bağlı sebeplerden vefat etmiştir. Fakat bu süreçte bıraktık pandemiye uygun ek maddeler getirilmesi için mücadele etmeyi, mevcut TİS'deki bazı maddelerin uygulanması için bile harekete geçmeyen bir sendikal anlayış söz konusudur.

Pandemi süreci bütün işçilere haklarını savunmak için bir araya gelmelerinin ne kadar önemli bir zorunluluk olduğunu gösterdi, göstermeye devam ediyor. Patronlar sınıfının bizler için reva gördükleri ortada. İşçiler için kılıkları bile kıpırdamazken işçilerin fonlarını yağmalamak için pandemiye bile fırsat görmekteler. Bu durumda işçiler olarak, somut talepler etrafında bir araya gelip haklarımızı elde etmek için mücadeleye girişmekten başka çaremiz yok. ■

Türkiye Yoksulluğun Olmadığı Bir Ülkedir, Nokta!

■ İstanbul/Esenyurt'tan bir kadın işçi

Geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanı Erdoğan bir parti kongresine canlı bağlantıyla katılarak şöyle demişti: “Eski Türkiye yasakların, yoksullukların ülkesiydi; kavga, kaos, huzursuzluk vardı. Bugünün Türkiye'si, özgürlüklerin, özgüvenin, kalkınmanın, büyümenin, barışın ülkesidir. Eski Türkiye manzarasına biz son verdik.” Bunları duyduğumda kendi kendime “biz farklı bir Türkiye'de mi yaşıyoruz acaba?” diye sormadan edemedim. Şu son Mart ayında Türkiye'de olup bitenler ne o zaman? Ya da sormak gerek, yasaklar, kalkınma ve yoksulluk neye göre, kime göre? Evet, iktidara ve sermaye sahiplerine göre her şey güllük gülistanlık. Onlar yoksulluk, yasak, huzursuzluk, bunların hiçbirini yaşamadıklarını kendileri de gayet iyi biliyor. Bütün bunları işçi ve emekçiler olarak

yaşıyoruz. Nerede bir hak arama mücadelesi, nerede bir grev var, orada biz yasakları da baskıları da görüyoruz. Açlık, yoksulluk desen bunları zaten dibine kadar yaşıyoruz. Bunun sadece bir örneği, İstanbul Zeytinburnu'nda ekonomik sıkıntı çeken ailenin henüz 1,5 yaşlarında olan çocuğunu yakınlarına bırakarak intihar etmeleridir. Burjuva medya tarafından sürekli pompalanan yalan haberler de artık kandıramıyor biz işçi ve emekçileri. Çünkü yaşamlarımız onların anlattığı gibi güllük gülistanlık değil. İçinde bulunduğumuz bu sistem artık çürümüş, açlık, yoksulluk ve kaostan başka bir şey üretmiyor. Bizler ne zamanki bir sınıf olarak birleşip haklarımız için mücadele edersek, işte o zaman yaşadığımız yoksulluğa ve sömürüye son verebiliriz. ■

Şansımız, Örgütlülüğümüz!

■ Ankara'dan bir işçi öğrenci

Ben şu an 19 yaşındayım. 14 yaşından beri birçok işte çalıştım; dolayısıyla sömürüyü ve birçok adaletsizliği gördüm. Çalıştığım yerlerde çoğunlukla kimse haksızlıklara karşı çıkamaz, herkes susar ve “kaderim bu” diyerek çalışmaya devam ederdi. Kader midir tüm bunlar? Yoksa kapitalist patronların bizi sömürmek için hazırladığı bir senaryo mudur? “Kaderimiz bu, ne yapalım! Konuşursak işimizden oluruz. Aman ses etmeyin işin ucu bize de değer” dedik hep. Hâlbuki bilemedik; bir araya gelsek, birlikte konuşsak, dayasak sırtlarımızı birbirimize neler yapabileceğimizi görürdük.

18 yaşına basmama yaklaşık 2 ay kala kalem üreten bir fabrikada işe başlamıştım. Sigortam yapılmasına yapıldı ama 3 ayda sadece 8 gün prim yatırdılar. Bir sürü belge, sağlık testi falan istediler üstelik. Çalıştığımız ortam da öyle sağlıksızdı ki anlatamam. Her taraf toz, pislik içinde. İşçileri o ortamda üç kuruş paraya çalıştırıyorlardı. İlk çalıştığım bölümde dairesel bir makine bandı dönüp duruyordu. Etrafına dizdiler bizi. O bandın hızında olmamız gerektiğini söylediler. Makinenin hızına yetişemeyen kovuluyordu. Hata yapanı herkesin içinde azarlıyorlardı. Mola saatinde kantine gitmek zorundaydık. Çalışma alanında dinlenmek yasaktı. Kantinde ise çay almak için sıraya girmek ve beklemek zorunda kalıyorduk. Yani dinlenmek bile eziyete dönüyordu. Oturulan yerler de oturulacak gibi değildi.

Makineler çok eskiydi. Sık sık bozuluyordu. Makine bozulunca tamirden sorumlu teknisyen yanına müdürü de alarak geliyor, önce bir azar çekiyor sonra tamiri de işçiye yapıyordu. Tamir edemezse de bağırma ve aşığılamalar başlıyordu. Çalışma yerimi sürekli değiştiriyorlardı. En son çalıştığım yerde iki makineye bakıyordum. Yetmezmiş gibi depo temizlemeye de yolluyorlardı. O toz ve pisliğin içinde birçok sağlık problemi yaşamaya başladım. İş de bırakamıyordum. Üniversiteye başlayacağım için harçlığa ihtiyacım ve ailemin de dünya kadar borcu vardı. Anlayacağınız tüm bunlara “katlanmak zo-

rundaydım.”

Bir gün kalem makinesinden çıkan kalemleri kutulayacaktım ama kutu kalmamıştı. Merdivenden yukarı depoya çıkıp almam gerekiyordu. Tek başına yolladılar beni depoya. Benim için çok ağır bir kolyidi. Merdivenden inerken ayağım hafif kaydı. Dengemi korudum korumasına ama belimden gelen ses beni korkuttu. Nefesim keşildi o an. Dedim “tamam, bitti. 17 yaşında sakatladım kendimi.” Oradan sorumlu bir abla vardı. Köşe bucak sakladı beni dinleneyim diye. “Aman patron görmesin, kızar” dedi. Sakatlanmamın hiçbir önemi yoktu patron için. Yeter ki işten kayıp olmasın, para gitmesin.

Nelere maruz kalıyoruz. Kârdan başka şey bilmeyen patronların ellerinde kayıyor hayatlarımız. Hâlâ belimle ilgili sorunlar yaşıyorum ve yaşamaya da devam edeceğim. Bende bıraktığı bu iz asla gitmeyecek. Fiziki olarak da psikolojik olarak da biz emekçilerin maruz kaldığı muameleler berbat. Maaşlar doğru düzgün ödenmiyor. Sürekli “sen gidersen yerine eleman mı yok” baskısına maruz kalıyoruz. Tabi olmaz olur mu, yerime geçecek yedek işçi ordusu var. İnsanlar açken çalışacağı koşulları mı düşünür? Evlerine götürecekleri ekmeğin peşindeler. Boğazımızdan geçen iki lokmaya bile göz koymuş bir kapitalist düzenle karşı karşıyayız. Bu sömürücülere karşı hakkımızı aramak ve savunmak en doğal hakkımız. Belki tek başına sesimizi duyuramayız ama birlikte duyurabiliriz.

Ben işçiler olarak bir araya gelebileceğimizi ve ancak o zaman hakkımızı alabileceğimizi öğrendiğim için şanslıyım. Çünkü sırt sırta vereceğim, ellerini bana uzatan birileri var. Ben ÜİD-DER’li bir gencim artık. Benim ellerimden tuttular. Şimdi sıra benim ellerimi uzatmamda. İşçi abilerim, ablalarım, arkadaşlarım, kardeşlerim, gücümüzü birlikte gösterebiliriz. uidder.org’da “Direnen Haliç” isimli bir romanı anlatan bir yazı okudum. Oradaki bir cümleyle mektubuma son vermek istiyorum. “Bizi bir araya getiren ortak bağ işçi oluşumuz, çıkarlarımızın bir olması, insanca yaşayacağımız daha güzel bir dünya düşlememizdir.” Yaşasın Örgütlü Mücadelemiz! ■

Victor Hugo, 1851 yılında Fransa'nın Lille kentinde bulunan yoksul işçi mahallelerini gezer. İşçiler yoksulluk ve sefalet içinde yaşam savaşı verirken Louis Bonaparte iktidarının temsilcileri ve Fransız egemenleri lüks ve şatafat içinde yüzmektedir. Bu adaletsizliğe isyan eden Hugo aşağıdaki şiiri yazacaktır. Aradan 170 yıl geçmiştir ama şiir hâlâ günceldir.

**Kodamanlar, haydutlar, hırsızlar, çabuk olun
Koşun, gelin, ziyafet sofrasına kurulun,
Koşun herkese yer var!
Yiyin efendiler, ömür geçer çabucak;
Bu saf, alık, avanak, bu el koyduğunuz halk,
Sizindir kodamanlar!
Kurutun kaynakları, hazineyi boşaltın,
Yasalar sizden yana, yiyin, yalayıp yutun,
Tam zamanıdır şimdi!
Kalmasın tek metelik, çalın, gülün, oynayın
Köylüyü, emekçiyi bitine kadar soyun**

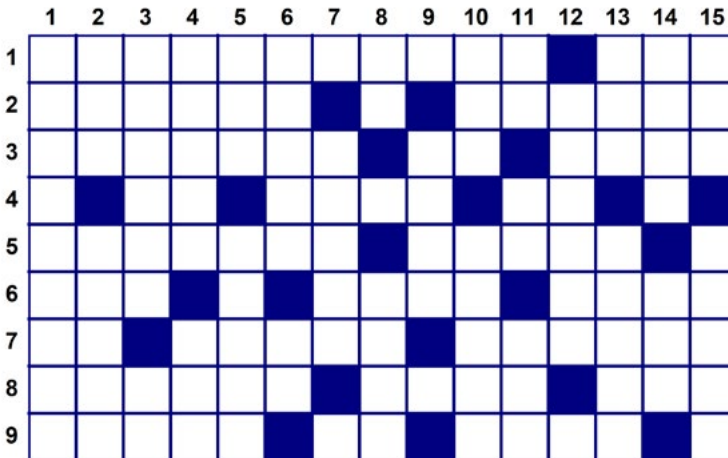
Ve bulun neşenizi!

**Çalın gülün oynayın .
(Victor Hugo)**

Victor Hugo'dan 61 yıl sonra 1912'de Osmanlı topraklarında yaşayan bir şair, Tevfik Fikret; halk yoksulluk çekerken dönemin egemenlerinin tıpkı Fransız egemenlerin yaptığı gibi devlet kaynaklarını yağmalamasına isyan edecek ve Hugo'nun şiirinden esinlenerek Han-ı Yağma şiirini yazacaktır. Bu şiirin bir bölümü şöyledir:

**Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı iştiha sizin,
Doyunca, tıksırınca, çatlayınca kadar yiyin!
Bu harmanın gelir sonu, kapıştırın giderayak!
Yarın bakarsınız söner bugün çıtırdayan ocak!
Bugünkü mideler kavi, bugünkü çorbalar sıcak,
Atıştırın, tıksırın, kapış kapış, çanak çanak...
Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı iştiha sizin,
Doyunca, tıksırınca, çatlayınca kadar yiyin!**

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Fransa'da işçi sınıfının 1871'de kurduğu iktidarın adı. Eşi olmayan.
2. Tartışma. Eski çağlardan kalma eser.
3. Kayseri'nin bir ilçesi. Kemiklerin toparlak ucu. Duaların sonunda söylenen söz.
4. Uzaklık belirten söz. Bir makinenin veya taşıtın hızını kesmeye veya durdurmaya yarayan mekanizma. İridyumun simgesi.
5. Çalıp götürmek, araklamak. Arap yarımadasının güneyinde bir ülke.
6. Suriye'nin başkenti. Çıkar yol, çözüm yolu. Arazi üzerinde seçilmiş bir işaret noktasının düşeyini gösteren, yön belirtmek için uzaktan gözlenen, geometrik biçimli tahta lata.

7. İngilizcede kısaca bay. Kural dışı. Uyma, boyun eğme.
8. Kadın oyuncu. Uzak. Anadolu'da eski bir uygarlık.
9. Kırmızı. En kısa zaman, lahza. Vücudun farklı doku ve organlarında meydana gelen, içleri hava veya sıvı ile dolu kabarcık benzeri keseler.

Yukarıdan Aşağıya

1. Pay etmek.
2. Cet. Ezgi, müzik parçası.
3. Gemilerin indirme bindirme yaptığı yer. Tanzania'nın plaka kodu.
4. Bir işle görevli olan kimse, memur. Saf.
5. Merkezi sinir sistemini, kas hareketlerini etkileyen ve ilaç şirketlerinin kârlı görmedikleri için ilaç geliştirmedikleri genetik hastalık. Eğim.
6. Çırakla usta arası. Hindistan para birimi rupinin kısaltması.
7. Irk ayrımı yapan, faşist.
8. Kuzu sesi. Baskın, hücum.
9. Şeref, öz saygı, haysiyet.
10. Şan. Bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan istek.
11. Şöhret. İşaret, alamet. Birden sonra gelen rakam.
12. Dikkatle bakmak, süzmek.
13. Takım. Maksat.
14. Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya kadar aldığı durum. Kabul etmeme.
15. Hayati sıvı. Ayakkabı biçimindeki çorap.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	N	A	K	L	I	Y	A	T	T	Ü	R	E	D	I	
2	I	S	T	İ	R	A	H	A	T	N	S	E	S		
3	K	I	P	T	İ	E	Ş	E	K	A	R				
4	B	R	Y	A	N	I	Z	E	R	D	E	K			
5	İ	M	M	K	R	O	L	T	A	A					
6	N	A	İ	M	T	M	A	D	D	İ	Y	A	T		
7	L	S	T	A	K	A	T	E	Ş	A	S	I			
8	İ	R	A	D	E	O	A	L	T	L					
9	K	A	L	İ	F	İ	Y	E	A	Ş	İ	S	I		

Ekmek, Gül, Bir de Hürriyet!

İnsan, toplumsal iletişim aracı olarak dil ve yazının yanı sıra sembollere de başvurur. Semboller duygu, düşünce ve hayalleri etkili şekilde anlatabilmenin, toplumsal aidiyet duygusunu güçlendirmenin aracıdır. Döneme, coğrafyaya, kültüre göre farklılıklar gösterir. Kimi sembol ve imgeler ise evrenseldir. Hangi coğrafyada olursa olsun, hangi dilde konuşulursa konuşulsun aynı şeyi ifade eder. Ateş mesela özgürlüktür, yaşamdır, kararlılıktır. Karanlık insanlar için tehlikeli, ürkütücü ve bilinmezliklerle doludur. Aydınlık güvenlidir, mutlu yarınları muştular. Bu yüzden bütün kültürlerde karanlık ölümü ve kötülüğü; aydınlık ise yaşamı, iyiliği ve sevinci simgeler.

Tarihin belirli bir döneminde sınıfsız toplumların yerini sınıflı toplumlar aldı. Yani bir avuç asalak çoğunluğun ürettiğine el koymaya başladı. Egemen sınıf sadece üretilenlere el koymadı, tüm topluma kendi çıkarlarını yansıtan fikirleri dayattı. Sanat da, bilim de, semboller de egemen sınıfların hâkimiyetine girdi. Ama egemenlere karşı ezilen ve sömürülen emekçilerin mücadelesi geliştikçe, ezilenler de kendi imgelerini, sembollerini, hikâyelerini yarattılar. İki bin yıl önce köleliğe isyan eden Spartaküs'ün hikâyesi mesela; kuşaktan kuşağa, dilden dile aktarıldı. Ezilenlerin zulme boyun eğmemesinin, başkaldırmasının simgesi oldu.

Yoksulların yaşamında vazgeçilmez yeri olan ekmek de bir sembol haline geldi zamanla. Zengin sofralarında onlarca çeşitten biri olan ekmek, yoksullar için hayatta kalabilmek demektir. Bırakalım ürettiklerine sahip olmayı, çoğu zaman ekmek bile bulamayan emekçiler, sayısız kez isyan ettiler. Bu isyanlar tarihe "ekmek isyanları" olarak geçti. Sonra makineler icat edildi ve daha kısa sürede daha çok şey üretmeye başladı insanlık, toplumsal zenginlik de büyüdü. Her ne kadar bu zenginlikten emekçilerin payına çok az şey düşüyse de, yoksulların sofrasına kuru ekmekten başka yiyecekler de girebildi. Emekçiler bir yük hayvanı gibi çalışıp karınlarını doyurmaktan ibaret bir yaşam değil yarattıkları toplumsal zenginlikten paylarına düşeni istiyorlardı. Yani fiziksel varlıklarını sürdürmenin ötesine geçerek kendilerine ve sevdiklerine zaman ayırmak, hayatın güzelliklerini yaşamak istiyorlardı. Bu istekleri için sayısız mücadeleler verdiler, bedeller ödediler. Daha iyi bir yaşam mücadelesine "ekmek mücadelesi" dediler. Ekmek sadece bir yiyecek değildi artık, genişleyen ve çeşitlenen toplumsal ihtiyaçların bir sim-

gesi idi. Bu yüzden emekçi isyanlarında "ekmek isteriz" sloganı hiç eksik olmadı.

1900'lerde kölece çalışma koşullarından, çifte ezilmişlikten, cins ayrımcılığından bıkan emekçi kadınlar, ABD'de "ekmek istiyoruz, gül de!" talebiyle bir mücadele başlattılar. Binlerce göçmen kadın "Ekmek ve Gül Grevi" adını verdikleri büyük bir grev yaptı. Peki, neyi sembolize ediyordu "ekmek ve güller?" Neden sadece ekmek değil gül de istiyorlardı? James Oppenheim Ekmek ve Güller şiiirinde kadınların talebini şöyle aktarıyordu: "Köle gibi çalışma ve aylaklık yok/ on kişinin çalışıp bir kişinin yaptığı/ paylaşalım yaşamın görkemini/ ekmek ve güller!" Güller, cins ayrımcılığının olmadığı sömürsüz bir dünyada, özgürce yaşamak ve yaşamın görkemini eşitçe paylaşmak isteğini sembolize ediyordu. Soruyordu emekçi kadınlar: "Biz çalışıp bütün zenginlikleri ürettiğimiz halde neden sadece hayatta kalabilecek kadar düşük bir ücrette mahkûm ediyoruz? Neden yaşamın tüm güzellikleri sadece siz zenginler için var? Siz üretmediğiniz ve çalışmadığımız halde kocaman ferah evler, çiçekli bahçeler, zengin sofralar, tiyatro, müzik, resim neden sadece sizin için var? Yaşamı üreten bizsek asıl saygınlığı ve onurlu bir yaşamı biz hak ediyoruz. Öyleyse saygınlık neden sadece size ait?" Emekçi kadınların bu görkemli mücadelesi büyüdü, her ulustan kadın ve erkek işçilerin ortak mücadelesine dönüştü.

Aradan 100 yıldan fazla zaman geçti. "Ekmek ve gül" talebi dünyanın her yerinde eşitlik, özgürlük, adalet ve daha iyi bir dünya isteyen emekçi kadınların mücadelesinin sembolü olarak sahiplenildi. Ekmek ve Güller şiiiri onlarca dile çevrildi, bestesi yapılarak mitinglerde, grev ve direnişlerde, etkinliklerde emekçi kadınlar tarafından söylendi, söylenmeye devam ediyor. Her yıl 8 Martlarda emekçi kadınların "ekmek istiyoruz, gül de!" sloganları duyuluyor. "Ekmek ve gül" talebini emekçi kadınlar yükseltmişlerdi ama bu talep kadınıyla erkeğiyle bir bütün olarak işçi sınıfının kurtuluşu mücadelesinin simgelerinden biri haline gelmiştir. Kadınların özgürlük mücadelesi ancak işçi sınıfının kurtuluşu mücadelesiyle başarıya ulaşabilir. İşçi sınıfının kurtuluşu ise kadınlar mücadeleye katılmadan olmaz. Ve işçi sınıfının sömürülmesi son bulmadan insanlık daha güzel bir dünya kuramaz. Kadınıyla erkeğiyle "ekmek ve gül" mücadelesini büyüten işçi sınıfına selam olsun! ■

Emekçi Kadın: Direncin ve Değişimin Öyküsü

Emekçi kadınların ekmek ve gül mücadelesinin sembolü olan 8 Mart'ı geride bıraktık. “Emekçi Kadın: Direncin ve Değişimin Öyküsü” yayın akışımızın gösterdiği gibi; işçi sınıfı ve onun bir parçası olan emekçi kadınlar dirençleriyle, mücadeleleriyle büyük değişimler yaratmışlardır ve yaratmaya devam etmektedirler. Adaletsizlikleri, eşitsizlikleri görmeye başlayan, bunlara karşı sessiz kalınmayacağını kavrayan, ekmek kavgasını artık sınıf mücadelesi olarak gören ve her şeye rağmen bu mücadelenin içinde yer almaya başlayan kadınlar, değişme ve değiştirme gücü kazanırlar. Böyle kadınlar hep vardılar ve hep var olacaklar. Yaşamın yarısı olan emekçi kadınlar, bu nedenle dünyayı değiştirme mücadelesinin de yarısıdır aynı zamanda.

Emekçi kadınlar, işçi sınıfımızın tarihinin derinliklerindeki deneyimleri öğrendikçe içinde yaşadığımız dünyayı anlamaya başlarlar. Kalıpları, dar sınırları yıkarlar, ufuklarını genişletirler. Kendilerine duydukları güven ve sınıflarına duydukları bağlılık artar. Çekilen acıların ve sıkıntıların kader olmadığını bilerek direnme gücü kazanır, değişir ve değiştirirler. Tıpkı bir emekçi kadının şu sözlerinde olduğu gibi: “Küçücük dünyam bir sonsuzluğa dönüştü. Hayatın ev hanımına biçtiği rol, sadece evde yemek yapmak, çocuk bakmak değil. Sormayı, sorgulamayı, mücadele etmeyi, hayata farklı pencereden bakmayı öğretti bana ÜİD-DER. Artık eşimin işyerindeki mücadelesini daha iyi anlıyorum ve yardımcı olmaya çalışıyorum. Öğrendiklerimle çocuklarımı da artık farklı yetiştiriyorum. Sizin bana öğrettiklerinizi etrafıma da öğretmeye çalışıyorum.”

Bir diğer emekçi kadın şöyle anlatıyor değişimini: “Önceleri bilmediğimizden, anlayamadığımızdan geri dururduk hep. Şimdi koşa koşa geliyoruz yanınıza, hem de ailecek. Hep en önde oluyor çocuklarımız. Ne güzel çocuklar yetiştirdiniz siz böyle! Ne çok şey değişti, nasıl gurur verici bir şey bu!” Bazen de tezgâh başında birlikte çalıştığı sınıf kardeşleriyle el ele vererek değişir ve değiştirir kadınlarımız. Metal işçisi bir kadın şöyle özetliyor dayanışmanın ona nasıl güç verdiğini: “Fabrikada çok emek verdik bu yıl 8 Mart'a. Kadınıyla erkeğiyle hep beraber çalıştık. Hiç olmadığı kadar coşkuluyduk, birdik, beraberdik. Daha önce bu kadar şeyi yapmak ne aklıma gelirdi ne de içimde böyle bir istek olurdu. Ben sizlerden

aldım bu cesareti.”

Mücadele içinde güçlenen emekçi kadınlar öyle kolayına yılgnlığa kapılmazlar. Haklı olmanın bilinciyle, cesur ve kararlı adımlar atarlar. İşte bu nedenle toplumu nefessiz bırakan tek adam rejimine rağmen bugün direniş alanlarında, eylemlerde, mücadele saflarında en önde emekçi kadınlar var. Migros Depo direnişçisi gibi emekçi kadınlar var. Yıllarca çalıştıkları işyerlerinde amirlerinin tacizlerine, mobbinge maruz kalan, hakları gasp edilen bu kadınlar artık susmuyorlar, mücadeleyi en önde göğsüyorlar.

Akış boyunca evlerimizden, fabrikalarımızdan, sendikalarımızdan ve alanlardan yansıyan görüntüler emekçi kadınların büyük bir dönüşüm ve uyanış içinde olduğunu gösterdi dosta düşmana. Tarihimizden güç alarak, coşku katarak, umudumuzu ateşleyerek kenetlendik birbirimize. “İzlediğim videolardan sonra, gücümüzün düşündüğümüzden çok daha fazla olduğunu anladım. 8 Mart'ta, mücadele yolunda hayatını kaybeden kadınların hikâyesi, aslında bugünün çok önemli ve değerli bir gün olduğunu fark ettirdi bana” diyor bir emekçi kadın. “Geçmişte hayatını

kaybeden kadınlar bir şeylerin değişmesi için öncülük etmişler. Ben hiç Güler Sabancı'yla bir olabilir miyim? Bu bizim günümüz, bizim” diyor bir başka emekçi kadın. Evet, 8 Mart emekçi kadınların günü, işçi kadınların mücadelesinin sembolüdür. 8 Mart'ı değerli kılan 8 Mart'ın direnç ve mücadele ruhudur, bu ruha sahip çıkmak da boynumuzun borcudur. Bu ruhla kuşandıkça barış, kardeşlik ve özgürlük dolu bir dünya özlemimize daha çok yaklaşıcağız.

Kendimizden başlayarak değişim yaratmaya çalışmakta ısrarımız bundandır, inadımız bundandır. ÜİD-DER Kadın Komitesi, birlik olmaya, haksızlığa, adaletsizliğe, sömürüye ve ayrımcılığa karşı mücadeleye çağırıyor bizleri. Emekçi kadınlar öne çıktıkça, unutturulmak istenen mücadeleler daha da güçlenerek yenden filizlenecek. Bu bilinçle tarihimize sahip çıkıyor, bugünü şekillendirerek yarınları yürüyoruz. İnaniyoruz ki, sınıfımızın kadınları ve erkekleri omuz omuza mücadeleyi büyüttükçe, gün tüm ihtişamıyla emeğin ellerinde yeniden doğacak. ■

Beş Bin Yıl Önce

Beş Bin Yıl Sonra

Hayat, toplum, dünya, insan, her şey ve herkes bir değişim ve dönüşüm içinde. Değişim hayatın gerçeği, olmazsa olmazı. Oysa ne çok duyar ya da söyleriz şu cümleleri: “Hiçbir şeyin değişeceğine inanmıyorum”, “İnsanların değişeceğine inanmıyorum”, “İtiraz etsem ne değişecek ki?”, “Böyle gelmiş böyle gider!” Pek çoğumuz kötü yönde değişim olacağına, yani her şeyin daha kötüye gideceğine kolaylıkla inanırız da sıra olumlu yönde değişime gelince buna bir türlü inanamayız. Hiç düşündük mü, nedir bize bu basmakalıp cümleleri kurdurtan, bizi bu yalanlara inandıran?

Mesela bir fabrikada sendikalaştığımızda patronlar bizleri işten atıyor, tazminatlarımızı vermeme yolunu seçiyor, aramıza nifak sokuyor, moralimizi bozuyor, eylem yapsak kapı önüne polis yığıyor, bizleri gözaltına aldırıyorlar. Sonra da sorun bizdeymiş gibi “bakın gördünüz mü, mücadeleniz boşuna, hiçbir şey elde edemediniz” diyorlar. Kendileri her sene hedef büyütüp zenginliklerine zenginlik katarken, bizim tek bir hak bile elde edemeyeceğimiz fikrini zihnimize kazıyorlar. Bizler yeniden denemeye ve gelecek sefere daha hazırlıklı, daha örgütlü olmaya odaklanmak yerine umutsuzluğa kapılıyor, onların ağzından konuşmaya başlıyor, değirmenlerine su taşıyoruz. Farkına bile varmadan onların yalanlarını yaşıyoruz. Umutsuz ve kendimize inançsız hale geliyoruz. Kendimizin de değişimin bir parçası olduğunu, değişimin yönüne etki edebileceğimizi unutuveriyoruz.

Egemenler, bizi aldatma yöntemlerini hayatın her alanında kusursuzca uyguluyorlar. Bizleri düzenlerinin sonuza kadar yaşayacağına ikna etmek için türlü yöntemler kullanıyorlar. Taş devrini anlatan çizgi filmlerde ya da beş yüz yıl sonrasını anlatan bilim kurgu filmlerinde bile dünyayı, toplumsal ilişkileri bugünün dünyasıyla aynıymış gibi gösteriyorlar. Kapitalist sömürü düzenini ezeli ve ebedi ilan edip kutsuyorlar. Oysa tarihe baksak yıkılıp gitmiş nice zalim düzen görürüz. Bugünümüze baksak “böyle gelmiş, böyle gider” diyenlerin yanılgısının büyüklüğünü görürüz. Bugün, son derece teknolojik makinelerle hatta robotlarla üretim yapıyoruz. 40-50 sene önce hayal edemeyeceğimiz bir biçimde küçücük cep telefonumuza ciltler dolusu kitap veya gazete sığdırıyor, görüntülü konuşup sohbet edebiliyor, binlerce kilometre ötede bile olsa yüzlerce insanla

konferans yapabiliyoruz. Sonra da dönüp “hiçbir şey değişmez, dünyanın hali böyle” diyebiliyoruz!

5500 yıl öncesinden, yazının icat edildiği tarihlerden bir örnek verelim. Yazıyı icat eden Sümerler bugünkü Irak topraklarında Fırat ve Dicle nehirleri arasında bir medeniyet kurmuşlar. Çivilerle kil tabletlerin üzerine işaretler koyarak topraktan elde ettikleri ürünleri, hesapları, gök olaylarını kaydetmişler. Yüzyıllar içinde bu yazıyı daha da geliştirerek kendilerini etkileyen olayları, duygularını anlatmaya başlamışlar. Haritalar, yıldız haritaları çizmişler. Sümer kralı Gilgameş’in destanından anlıyoruz ki Sümerler haklı olarak gelişmiş bir medeniyet olmakla övünmüşler. Lakin çizdikleri haritalar Sümerlerin dünyayı Mezopotamya olarak algıladığını, evreni ise gökyüzünde gördükleri ile sınırlı zannettiklerini ortaya koyuyor. Zaten Sümerlerin döneminde insanlığın gelişimi ancak bu kadarına izin verebilirdi.

Şimdi teknolojik aletlerimizi yanımıza alarak zaman makinesiyle Sümer’e gittiğimizi, onlara bugünkü dünyayı, okyanusları ve ötesini, Mars’a gönderilen uzay aracının bize her gün fotoğraf gönderdiğini anlatmaya çalıştığımızı hayal edelim. Kim bilir, belki bizden korkar hatta taşarlardı, ya da belki bize tapınmaya kalkarlardı. Peki, Sümer halkından birinin bugünün dünyasına geldiğini, onu bindirdiğimiz uçakla Latin Amerika’ya gittiğini hayal etsek? Hatta astronot kıyafetleri içinde Ay’ın yüzeyinde yürüttüğümüzü ve dünyayı seyretmesini sağladığımızı düşünsek? Herhalde o zamandan bu zamana insanlığın aldığı yol onu çok şaşırtır ama sonunda bize inanırdı. Zamanında gözünün gördüğü küçücük toprakları “dünya” zannettiği için belki de kendine gülerdi.

İşte tıpkı bunun gibi; zaman makinemiz olmasa da bizler geleceğin dünyasının bugünden çok farklı olacağını biliyoruz. İşçi sınıfının uluslararası örgütlü mücadelesiyle kapitalist sömürü düzenini yıkacağına, barış, kardeşlik ve özgürlük dolu bir dünyanın kapılarını açacağına inanıyoruz. İnanıyoruz çünkü bu mümkün! Bizim bu inancımız ve mücadelemiz karşısında şaşkınlık yaşayan, hiçbir şeyin değişmeyeceğini düşünen insanların durumu, dünyayı Mezopotamya’dan ibaret sanan, onların dünyasına gittiğimizde bizi taşıyabilecek Sümer insanının durumuna benzemiyor mu? ■